

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 12 ฉบับที่ 15 ประจำวันที่ 19 มีนาคม 2557

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในทุกภาคของประเทศไทย เนื่องจากในช่วงนี้มีอากาศร้อนและอุณหภูมิสูงในตอนกลางวัน ซึ่งเหมาะต่อการเพิ่มประชากรของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล อีกทั้งยังพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ตัวเต็มวัยมีปีกเข้ามาเล่นไฟในตอนกลางคืน โดยตัวเต็มวัยที่มีปีกสามารถอพยพเข้าทำลายข้าวได้เป็นบริเวณกว้าง เกษตรกรที่ปลูกข้าวควรสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อสามารถป้องกันกำจัดได้ทันก่อนที่จะมีการระบาดอย่างรุนแรง

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลเป็นแมลงปากดูด ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยอาศัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากกาบใบข้าวบริเวณโคนต้นเหนือระดับน้ำเล็กน้อย หรือที่เส้นกลางใบหลังใบข้าวโดยใช้ปากแทงดูดกินน้ำเลี้ยงจากท่อน้ำและท่ออาหาร ทำให้ต้นข้าวแสดงอาการใบเหลืองเตปโตช้า ถ้าเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลระบาดรุนแรงต้นข้าวจะแสดงอาการไหม้แห้งคล้ายถูกน้ำร้อนลวก เรียกว่า ฮอปเปอร์เบิร์น “hopper burn” ทำให้ข้าวแห้งตาย เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลสามารถทำลายข้าวได้ทุกระยะ สามารถพัฒนาและปรับตัวให้เหมาะสมสภาพแวดล้อมและอาหาร เช่น เมื่อมีอาหารมากจะพัฒนาตัวเองเป็นชนิดปีกสั้นและขยายพันธุ์ได้มาก แต่เมื่ออาหารมีน้อยจะพัฒนาตัวเองเป็นชนิดปีกยาวเพื่ออพยพไปยังแหล่งอาหารอื่น

ชนิดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล (Brown Planthopper)

วงศ์ Delphacidae

อันดับ Homoptera

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Nilaparvata lugens*

วงจรชีวิตของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

ตัวเต็มวัยชนิดปีกสั้น

ตัวเต็มวัยชนิดปีกยาว

แนวทางการป้องกันกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

1. ปลุกข้าวพันธุ์ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น กข 31 กข 41 กข 47 สุพรรณบุรี 2 สุพรรณบุรี 3 สุพรรณบุรี 90 พิษณุโลก 2 เป็นต้น และไม่ควรปลูกพันธุ์เดียวติดต่อกันเกิน 4 ฤดูปลูก ควรปลูกสลับกันระหว่างพันธุ์ต้านทานสูงกับพันธุ์ทนทานหรือพันธุ์อ่อนแอปานกลาง โดยพิจารณาอายุเก็บเกี่ยวให้ใกล้เคียงกัน เพื่อลดความเสียหายเมื่อเกิดการระบาดรุนแรง
2. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนิเวศในแปลงนํามา วิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเองในการจัดการแปลงจากสถานการณ์จริง
3. ในแหล่งที่มีการระบาด และควบคุมระดับน้ำในนาได้ หลังปักดำหรือหว่าน 2-3 สัปดาห์จนถึงระยะตั้งท้องควบคุมน้ำในแปลงนาให้พอดินเปียก หรือมีน้ำเรี่ยผิวดินนาน 7-10 วัน แล้วปล่อยขังทิ้งไว้ให้แห้งเองสลับกันไป จะช่วยลดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
4. ใช้เชื้อราบิวเวอเรีย(เชื้อสด) อัตรา 1 กิโลกรัม(2 ถุง)/น้ำ 20 ลิตร ควรฉีดพ่นในบริเวณที่พบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและควรฉีดพ่นในเวลาเย็น

สารเคมีที่แนะนำให้ใช้ในการกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

1.1 ข้าวระยะกล้าถึงแตกกอ (อายุ 30-45 วัน)

- บิวโทรเฟซิน 25 % WP 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
- บิวโทรเฟซิน 10 % WP 25 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
- บิวโทรเฟซิน 5 % WP + ไอโซโปรคาร์บ 20 % WP 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

2.2 ข้าวระยะแตกกอเต็มที่

- อีโทเฟนพร็อกซ์ 10 % EC 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร
- อีโทเฟนพร็อกซ์ 5 % EC 40 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร

- คาร์โบซัลเฟน 20 % EC 110 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร
- ฟิโนบูคาร์บ 50 % EC 60 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร
- ไฮโซโปรคาร์บ 50 % WP 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

3.3 ข้าวระยะตั้งท้องถึงออกรวง

- ไดโนทีฟูแรน 10 % WP 15 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
- ไทอะมิโทแซม 25 % WG 2 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
- โคลไทอะนิน 16 % 6-9 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
- อิมิดาโคลพรีด 10 % SL ๑๕ ซีซี/น้ำ 20 ลิตร
- อีทีโพรล 10 % SC 50 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร

สารเคมีที่ไม่แนะนำให้ใช้ในนาข้าว

สารเคมีบางชนิดที่ไม่แนะนำให้ใช้ในนาข้าวเนื่องจากจะทำให้เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลระบาดเพิ่มขึ้น เป็นสารกลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์ได้แก่

1. แอลฟาไซเพอร์เมทริน 10 % EC ชนิดพ่นน้ำ
2. ไซแอลโลทริน แอล 5 % EC ชนิดพ่นน้ำ
3. ไซเพอร์เมทริน 15 % EC 25 % EC ชนิดพ่นน้ำ